

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

ÚVOD

Úvod

Rok 2012 bol už štvrtým rokom členstva Národnej banky Slovenska v Eurosysteme. Rozsah hlavných úloh NBS sa nezmenil. Podieľa sa na spoločnej menovej politike, vydáva eurové bankovky a mince, podporuje plynulé a hospodárne fungovanie platobných systémov, riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, udržiava devízové rezervy a vykonáva devízové operácie a ďalšie činnosti vyplývajúce z jej účasti v Európskom systéme centrálnych bánk. Nad rámec štandardných činností centrálnej banky dohliada NBS na celý finančný trh na Slovensku. Hlavným cieľom banky v zmysle zákona o NBS je udržiavanie cenovej stability.

V uplynulom roku pretrvávali nepriaznivé vonkajšie hospodárske a finančné podmienky. Vývoj na finančných trhoch sa pod vplyvom zásahov ECB stabilizoval, nedôvera vyvolaná nadmernými dlhmi však pretrvala. Globálny hospodársky rast sa spomalil. Eurozóna ako celok zaznamenala recesiu, ktorá sa v priebehu roka prehĺbila.

Domáci hospodársky rast sa medziročne spomalil, Slovensko však naďalej patrilo medzi krajiny s najvyšším rastom HDP v EÚ. Relatívne vysoký rast domácej produkcie bol z veľkej časti tvorený rozbehom nových investícií v automobilovom priemysle. V súvislosti s rýchlejšie rastúcim vývozom ako dovozom zaznamenalo Slovensko kladnú obchodnú bilanciu, ako aj kladné saldo bežného účtu platobnej bilancie (prvýkrát od roku 1995). Domáci dopyt bol vzhľadom na nepriaznivú situáciu na trhu práce naďalej nízky a jeho príspevok k hospodárskemu rastu na Slovensku bol záporný.

Počiatkový rast spotrebiteľských cien na Slovensku bol v nadväznosti na úpravy administratívnych cien relatívne vysoký, najmä v porovnaní s vývojom v ostatných krajinách eurozóny. V priebehu roka sa domáca inflácia spomalovala, napriek tomu priemer za rok 2012 dosiahol 3,7 %. Za predpokladu naplnenia očakávaného nižšieho rastu cien energií a potravín by mala inflácia na Slovensku naďalej klesať a postupne by sa mala opäť priblížiť cieľovej hranici 2 %.

Z dôvodu prehľbujúcich sa problémov a absencie výrazných inflačných tlakov pokračova-

lo v eurozóne uvoľňovanie menovej politiky. V júli 2012 znížila ECB základnú úrokovú sadzbu o 25 bázických bodov z 1 % na 0,75 %. Pôvodná šírka koridoru automatických operácií zostala nezmenená, čím sa sadzba pre jednoduchové sterilizačné operácie dostala na nulu. Aktivita na medzibankovom trhu bola počas roka 2012 naďalej nízka. Banky získavali potrebné zdroje prevažne z ECB, pričom ich dopyt výrazne preyšoval ich reálne potreby. Tento stav sa prejavil na vyššom náraste čerpania dlhodobejších zdrojov z ECB. Celé obdobie sa vyznačovalo výrazným prebytkom likvidity bankového sektora eurozóny, ktorý bol podporený aj znížením percenta plnenia povinných minimálnych rezerv z 2 % na 1 %.

V prostredí nízkych úrokových sadzieb bol vplyv štandardnej menovej politiky značne obmedzený, rozhodujúcu úlohu tak zohrali neštandardné menovopolitické operácie. Vzhľadom na pretrvávajúce napätie na finančných trhoch, ako aj rozhodnutie o ukončení Programu pre trhy s cennými papiermi, rozhodla ECB o vytvorení nového programu, tzv. Priamych menových transakcií. Pôjde o nelimitovaný nákup jeden- až trojročných štátnych dlhopisov. Jednou z podmienok aktivovania programu je formálne požiadanie krajiny eurozóny o finančnú pomoc z EFSF alebo ESM. Nakoľko žiadna z krajín o pomoc do konca roka nepožiadala, program nebol zatiaľ aktivovaný. Avšak samotné oznámenie tohto programu spolu s intenzívnou spolupracou medzi európskymi inštitúciami a členskými krajinami na hľadani riešení dlhovej krízy prispeli k zníženiu rizikových prirážok na periférnom dlhopisovom trhu a prejavili sa v stabilizácii vývoja na finančných trhoch v závere roka 2012.

Kurz eura bol počas roka relatívne volatilný. Pod vplyvom schválenia druhého záchranného balíka pre Grécko, ako aj uskutočnenia prvého odpisu gréckeho dlhu, sa kurz eura voči americkému doláru spočiatku zhodnocoval. Potom ako vo februári dosiahol svoju najvyššiu úroveň v minulom roku (1,345 USD/EUR), začal v súvislosti s problémami periférnych krajín eurozóny strácať svoju hodnotu a v júli klesol na svoju naj-

nižšiu minuloročnú úroveň (1,209 USD/EUR). Následné zmiernenie neistoty, z veľkej časti súvisiace s vyjadrením prezidenta ECB o pripravenosti aktivovať nový program nákupu aktív, sa prejavilo v priaznivom vývoji spoločnej meny eurozóny. V medziročnom porovnaní ku koncu roka euro posilnilo oproti doláru o 2 %.

K 31. decembru 2012 dosiahla kumulovaná čistá emisia takmer 8,3 mld. € a v medziročnom porovnaní vzrástla o 12,7 %. V súlade so svojím podielom na kapitáli Eurosystemu obstarala NBS do tlač eurových bankoviek v nominálnej hodnote 20 € a zapojila sa do zabezpečenia pilotnej výroby eurových bankoviek druhej série. Zabezpečila tiež výrobu a dodanie 10,5 mil. kusov eurových mincí v nominálnej hodnote 1 cent a uviedla do obehu 1,0 mil. kusov pamätných zberateľských eurových mincí v nominálnej hodnote 2 € s tematikou 10. výročia zavedenia hotovostnej meny euro. Popri tom vydala päť rôznych zberateľských eurových mincí z drahých kovov.

Pokračoval trend rastu počtu transakcií v retailovom platobnom systéme SIPS a medziročný rast dosiahol 5,4 % (hodnota transakcií sa zvýšila o necelé jedno percento). Prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK sa v roku 2012 uskutočnilo takmer 279 tis. transakcií v celkovej hodnote vyše 840 mld. €. To predstavuje 49 %-ný nárast počtu uskutočnených transakcií a 19 %-ný nárast hodnoty spracovaných transakcií oproti roku 2011.

Napriek zvyšujúcemu sa množstvu úloh, ktoré Národnej banke Slovenska vyplývajú z jej členstva v Eurosysteme, a s tým súvisiacou zvyšujúcou sa angažovanosťou pracovníkov NBS na práci odborných výborov Eurosystemu/ESCB a ich pracovných skupín, pokračovala NBS vo zvyšovaní efektívnosti a znižovaní celkového počtu

zamestnancov. K 31. decembru 2012 evidovala NBS 1 007 zamestnancov.

V roku 2012 vykázala NBS zisk vo výške takmer 200 mil. €. Najväčší priaznivý vplyv na výsledok hospodárenia mali čisté úrokové výnosy a čistý výsledok z finančných operácií. V súlade s rozhodnutím bankovej rady bude zisk použitý na vykrytie straty z minulých rokov. Ku koncu roka 2012 banka vytvorila všeobecnú rezervu na finančné riziká vo výške 250 mil. €.

V roku 2012 sa pristúpilo k viacerým krokom zvyšujúcim mieru integrácie v rámci HMÚ, ktoré by mali viesť ku skutočnej hospodárskej a menovej únii založenej na integrovaných finančných trhoch, hospodárskej a rozpočtovej politike. V tejto súvislosti v druhej polovici uplynulého roka predložila Európska komisia návrhy nariadení na vytvorenie jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý je prvým krokom k vytvoreniu bankovej únie. Jednotný mechanizmus dohľadu, kde bude hrať ústrednú rolu Európska centrálna banka, je určený pre krajiny eurozóny, ale zároveň je otvorený aj pre ostatné krajiny EÚ.

Slovensko patrí medzi krajiny, v ktorých národná centrálna banka už v súčasnosti zodpovedá za dohľad nad celým finančným trhom. Zosúladenie zodpovednosti za menovú politiku a dohľad nad finančným trhom nie sú preto pre NBS ničím novým. Vytvorenie bankovej únie je potrebné na odstránenie negatívnej spätnej väzby medzi finančnou stabilitou jednotlivých krajín a udržateľnosťou ich vládneho dlhu, takisto by malo umožniť efektívnejšiu transmisiu menovej politiky v celej eurozóne. Výzvou ďalších rokovaní týkajúcich sa formovania spoločného dohľadu však zostáva optimálne rozdelenie kompetencií a zároveň zodpovednosti medzi národné a nadnárodné orgány dohľadu.

Marec 2013

Jozef Makúch
guvernér